

Obsah

DALIBOR

9—114

- Smetana hledá cestu své další operní tvorby 9
Nepřipravenost obecnstva 10
Získání nového libreta 10
Josef Wenzig, nový libretista 11
Smetanova spokojenost s novým libretem 13
Daliborovská látka a její zpracování 14
Wenzigovo pojetí 16
Vliv Smetanovy hudby 16
Smetanovy zásahy do libreta 17
Okamžité škrty 17
Dodatečné škrty komponovaných scén 20
Úprava konce zpěvohry 23
Změna Janka a Zdeňka 24
Libreto bylo původně německé 25
Ervín Špindler, překladatel libreta 25
Spolupráce se Smetanou 26
Jak Smetana komponoval 27
Hodnota Špindlerova překladu 27
Motivický materiál a způsob komposice 28
Doba komposice »Dalibora«, šťastnou dobou Smetanova života 29
Úcta a láska divadelního souboru 29
Příznivé podmínky studia »Dalibora« 31
Premiéra v den položení základního kamene k Národnímu divadlu 31
Den mladých a sjednocených sil národa 32
Novinářské pozdravy ke dni 33
Slavnostní okamžiky 34
Řeč Karla Sladkovského 35
Poklepy na základní kámen 35
Význam dne pro Smetanu 36
»Dalibor« zakončuje slavný den 36
Předpremiéra 37
Česká operní tvorba kolem »Dalibora« 38
Operní novinky roku 1867 38

Operní novinky roku 1868	39
Zvláštní sousedství »Dalibora«	40
Průběh premiéry	41
Novinářská příprava premiéry	42
První kritiky — rozpaky nad dílem	42
Referát Smetanova stoupence	43
Referát odpůrce	46
Mlčení Františka Pivody v »Politik«	50
Malý zájem o další představení	51
Smetanova lítost nad nepochopením díla	51
Uznání Jana Nerudy	52
Vzpomínka Zikmunda Wintra	53
Nečistý rybník	54
Chudé další osudy	54
Chybné kroky přátel	55
Smetana hájí »Dalibora«	57
»Dalibor« — propadlá zpěvohra	59
Otakar Hostinský na obranu »Dalibora«	59
Smetanova víra v lepší budoucnost »Dalibora«	60
Nové vyznání Jana Nerudy	61
Partitura »Dalibora« v nebezpečí zkázy	62
Jen historická zvláštnost...	63
Krůčkem v Národním divadle	63
V nový život	64
Vydání klavírního výtahu	66
Neoprávněnost výtek libretu	66
Zásahy do podoby díla	69
Úprava V. J. Novotného	70
Zkracování a škrty	71
Neodůvodněnost zásahů do díla	72
Úpravy textu	73
Další »zdokonalování«	76
Zdeněk nahrazen — otcem	76
Zdeněk nahrazen — houslemi	80
Poznámka T. G. Masaryka	81
Dalibor a homosexualita	81
Hudba, která jde mimo	82
Omyly v názorech na »Dalibora«	84
Pravý smysl díla	84
A ještě úpravy a záporná hodnocení	85

Návrat k původní podobě 86
 Nový náběh k zásahům do díla 87
 Provádění »Dalibora« 88
 Představitelky Milady 88
 Představitelé Dalibora 90
 Představitelé krále Vladislava 93
 Představitelé Vítka a Jitky 93
 Představitelé žalávníka Beneše 94
 Dirigenti 95
 Režiséri 96
 Výprava 97
 »Dalibor« a cizina 98
 Ve Vídni 98
 V Petrohradě 101
 V Berlíně 102
 Svědectví Emy Destiniové 103
 Zkomolení textu 104
 V berlínské dvorní opeře 110
 »Srdečně nudná opera ...« 111
 V Budapešti 113

LIBUŠE

117—243

Získání libreta 117
 Záliba doby v libušovských námětech 119
 Literární zpracování námětu »Libuše« 120
 Hudební zpracování námětu »Libuše« 121
 Základ a hodnota Wenzigova libreta 122
 Skladby předcházející »Libuši« 124
 Začátky komposice 125
 Skizzy 126
 Motivický materiál 127
 Vůdčí myšlenky komposice 127
 Postup práce 128
 Překlad německého textu 129
 Otázka správné deklamace 130
 Nebezpečí wagnerismu 132
 Dokončené dílo čeká na provedení 133
 První provedení přede hry 134
 Rozbor »Libuše«, obranou proti útokům 135
 Otištění Přemyslova zpěvu 135

Provedení zpěvní ukázky 137
Nové provedení přehledy a jeho časopisecký ohlas 137
Vydání klavírního výtahu 139
Provedení přehledy v cizině 139
Nepřátelé zlehčují dílo 140
Provedení dalšího úryvku 140
Blíží se první provedení celého díla 142
Smetana dává pokyny ke studiu 143
Jak obsadit jednotlivé úlohy 144
Zesílení sborů 144
Role Krasavy a Lutobora největším problémem 145
Postoj ředitelství divadla 145
Vítěz v soutěži Národního divadla 145
Smetanova účast na studiu »Libuše« 147
Nejistota v době premiéry 147
Konečně na premiéru 148
Závěrečné zkoušky 149
Smetanův dopis dceři Zdeňce o průběhu zkoušek 150
Nepřející nepřátelé 151
Návrhy na neúplné provedení díla 152
Smetanova tragédie 153
Premiéra ve stínu návštěvy korunního prince 156
Smetana u audience 157
Smetanova nedůvěra v úspěch díla 158
Časopisecký ohlas 158
Předběžná zpráva 159
Otakar Hostinský referuje v Národních listech 159
Výtky libretu 160
Příliš dlouhá opera ... 161
Nechtěné následky posudků 162
Krácení »Libuše« 164
Posudek Emanuela Chvály 165
Znovu rady ke krácení díla 166
Hodnocení V. V. Zeleného 167
Závěry z referátů 169
Umělecká beseda oslavuje premiéru 169
Přípitky 170
Smetanovo poděkování 170
Smetanův dík divadelnímu souboru 171
Intriky proti »Libuši« 173

Smetana brání své dílo 174
 Smetanovo stanovisko ke krácení »Libuše« 175
 Osudný 11. srpen 1881 176
 Smetana v nebezpečí života 178
 Národ sobě! 178
 Smetanův příspěvek 179
 Stíny provozování »Libuše« 180
 Smetanovy honoráře 181
 Co za »Libuši«? 182
 Skromné nároky za velké dílo 183
 Za práva člověka a čest skladatele 183
 »Nač se mám já kořit?« 185
 Nepochopení vedoucích míst 185
 Smutná poznání 186
 Příliš pozdě! 187
 Znovu k otevření Národního divadla 188
 Bude se hrát »Libuše«? 188
 Těžký boj o prosazení Smetanova práva 189
 Otevření divadla se blíží 190
 Smetana přijede z Jabkenic 191
 Skladatel prosí o vstupenku 191
 Slavný den 192
 Řeč F. L. Riegra 194
 Slavnostní akademie 194
 Hostina v Měšťanské besedě 196
 »Libuše« po druhé otevírá Národní divadlo 197
 Smetanova slavná chvíle 198
 Kdo chyběl 200
 Na starou notu 201
 Pomalé pronikání do přízně obecenstva 204
 Opera slavnostní či repertoární? 204
 O vynechávání — proroctví 205
 Záhada postoje přátel 206
 Nepřístupná a slabá opera 208
 Opomíjena divadelní správou 208
 Odbyta výprava 209
 Nadřazování cizích oper 210
 Vítězstvím v cizině k uznání doma 211
 Konečná uznání a ocenění 212
 Ani »Libuše« neušla opravným snahám 213

Otakar Zich namítá a zdokonaluje	213
Učinit operu snesitelnou i po stránce poetické	214
Cesta k zdokonalení	215
Zásahy do díla	219
»Odpuzující dikce«	220
Praktické užití Zichovy úpravy	220
Neopodstatněnost a neprospěšnost úprav	220
Nesprávnost názoru na Smetanova libreta	221
Hodnota textu »Libuše«	222
Leoš Janáček kritizuje »Libuši«	223
Provádění »Libuše«	227
Představitelky »Libuše«	227
Představitelé Přemysla	228
Představitelé Chrudoše	229
Představitelé Šťáhlava	230
Představitelé Lutobora	231
Představitelky Radmily	231
Představitelky Krasavy	231
Dirigenti	232
Režiséři	233
Výprava	233
Význam »Libuše« za světové války	237
Znovu s národem do těžkých dob	238
Smetanovo hodnocení »Libuše«	241

SEZNAM ILUSTRACÍ V TEXTU

244

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

245—248

*Smetanovská bibliografie, osobní a věcný rejstřík k celému dílu
uvedeny v posledním svazku.*